

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS

HELSINGFORS TINGSRÄTT • HELSINKI DISTRICT COURT

A nighttime photograph of the Helsinki skyline, featuring illuminated buildings and a harbor with a frozen body of water in the foreground. The year '2016' is overlaid in large, bold, orange text at the bottom of the image.

2016

Oikeusministeriön hallinnonalan perustehtäviä ovat oikeusjärjestyksen ja oikeusturvan ylläpito ja kehittäminen sekä kansanvallan perusrakenteista huolehtiminen.

Käräjäoikeuden toiminta-ajatuksena on tuottaa oikeusturvaa yksityisille kansalaisille ja yhteisöille varmasti, nopeasti ja kohtuullisin kustannuksin.

Helsingin käräjäoikeus tuottaa oikeusturvaa yli 600 000 helsinkiläiselle sekä tuhansille yrityksille ja yhteisöille. Helsingin käräjäoikeus on kaikilla tunnusluvuilla mitattuna Suomen suurin alioikeus.

Sisällys

4	LAAMANNIN KATSAUS
8	LAGMANNENS ÖVERSIKT
12	KÄRÄJÄOIKEUDEN VUOSI 2016 TILASTOINA
24	HENKILÖSTÖ JA ORGANISAATIO
30	RESUMÉ

Laamannin katsaus

Sanonta "vierivä kivi ei sammaloidu" kuvaa hyvin kärjäoikeuden toimintavuotta 2016. Kärjäoikeus teki viime vuosien tapaan työtään vaativassa ja kansainvälistyvässä toimintaympäristössä. Työtilanne säilyi tasapainossa, mutta myös ruuhkaa onnistuttiin riita-asioissa hieman purkamaan. Yllättäen toimintavuoden lopulla kärjäoikeuteen saapui poikkeuksellisen paljon hakemusasioita. Kärjäoikeus valmistautui myös edessä oleviin muutoksiin, ennen kaikkea digitalisaatioon, joka tulee merkitsemään suurta toimintakulttuurin muutosta.

LAAJOJEN ASIOIDEN KÄSITTELY ON SITONUT RUNSAASTI KÄRJÄOIKEUDEN RESURSSEJA

Helsingin kärjäoikeudelle on jo pitkään muista kärjäoikeuksista poiketen ollut ominaista huomattavan laajojen asioiden suuri määrä. Toukokuussa 2016 Helsingin hovioikeuspiirin kärjäoikeuksissa oli vireillä yhteensä 34 sellaista rikos- tai riita-asiaa, jossa pääkäsittelyn arvioitu kesto oli vähintään 10 päivää. Asioista 31 oli vireillä Helsingin kärjäoikeudessa. Tämä osoittaa, että tällaisten asioiden käsittely on voimakkaasti keskittynyt nimenomaan Helsinkiin. Lisäksi näyttää siltä, että juttujen joukossa on aikaisempaa enemmän todella laajoja asioita. Esimerkiksi syksyllä 2016 aloitettiin pääkäsittely eräässä rikosasiassa, jossa pääkäsittelyn arvioidaan päättyvän vasta syksyllä 2017. Vaikka asiamäärät riita- ja rikosasioissa ovat toimintavuonna edellisiin vuosiin verrattuna hieman laskeneet, kärjäoikeuden työmäärä ei vastaavasti ole vähentynyt.

Huomattavan laajojen asioiden käsittely sitoo merkittävän osan etenkin kärjäoikeuden tuomariresursseista sekä vaikuttaa muutoinkin eri tavoin kärjäoikeuden toimintaan. Juttujen vaativuus ja niiden pitkä kesto myös kuormittavat niitä käsitteleviä tuomareita ja sihteereitä. Erityistä huomiota on tämän vuoksi kiinnitettävä henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin.

KÄRJÄOIKEUS PYSTYI PURKAMAAN RIITA-ASIOIDEN RUUHKAA

Toimintavuoden 2016 aikana kärjäoikeuden työtilanne on säilynyt tasapainossa, vaikka kärjäoikeus on edelleen varsin ruuhkautunut. Etenkin riita-asioiden, mutta myös rikosasioiden, käsittelyajat ovat merkittävästi muita kärjäoikeuksia pitemmät.

Rikosasioissa työtilanne on huomattavan laajojen asioiden suuresta ja kuormittavasta määrästä huolimatta pysynyt tasapainossa. Asioita on ratkaistu karkeasti ottaen

yhä paljon kuin niitä on tullut vireille ja siirtymä 31.12.2016 on hieman alempi kuin 1.1.2016 vireillä olleiden asioiden määrä. Tätä voidaan vallinneissa vaativissa olosuhteissa pitää hyvänä saavutuksena.

Kärjäoikeus antoi vuoden 2016 aikana rikosasioissa useita oikeudellisesti ja yhteiskunnallisesti merkittäviä ratkaisuja, jotka kiinnostivat laajasti myös suurta yleisöä. Tällainen ratkaisu oli esimerkiksi aivan joulukuun lopulla annettu tuomio Helsingin huume- poliisin entiseen päällikköön ja useisiin muihin vastaajiin kohdistuneessa rikosasiakokonaisuudessa. Kiinnostus asiaan oli poikkeuksellisen suurta ja ulottui myös ulkomaille. Pääkäsittely ja tuomion laatiminen asiakokonaisuuteen kuuluneissa kahdessa eri haarassa kesti kaikkiaan lähes kaksi vuotta.

Saapuneiden laajojen riita-asioiden määrä on toimintavuonna laskenut edellisiin vuosiin verrattuna. Kehitys johtuu todennäköisesti ainakin osaksi toimintavuoden alussa voimaan tulleista tuomioistuinmaksujen korotuksista. Kärjäoikeudella on siten ollut oiva tilaisuus purkaa ruuhkaa ja helpottaa henkilökunnan työtaakkaa.

Laajoissa riita-asioissa kärjäoikeus sai toimintavuoden aikana purettua ruuhkaa erityisesti niin sanotuissa puukartelliasioissa. Korkein oikeus antoi vuoden alkupuolella eräistä vanhentumista koskevista kysymyksistä merkittävän ennakkoratkaisun (KKO:2016:11), jonka

jälkeen kärjäoikeudessa voitiin ratkaista yli 1 000 asiaa. Puukartelliasioissa päästiin toimintavuonna muutoinkin ratkaisuvaiheeseen: kärjäoikeus antoi kesäkuussa 2016 tuomion ns. Metsähallituksen jutussa. Syksyllä 2016 aloitettiin puolestaan laaja pääkäsittely toisessa puukartelliasioihin kuuluvassa juttukokonaisuudessa, joka koskee yli 30 kunnan nostamia kanteita. Maaliskuun lopulla 2017 aloitetaan lisäksi pääkäsittely yksityisten metsänomistajien kanteita koskevassa juttukokonaisuudessa (noin 480 asiaa). Kärjäoikeus arvioi saavansa suurimman osan puukartellikokonaisuuteen kuuluvista vielä vireillä olevista kanteista käsiteltäviä ja ratkaistua vuoden 2017 aikana.

Merkille pantavaa on myös, että kärjäoikeus on toimintavuoden aikana pystynyt olennaisesti pienentämään summaaristen asioiden ruuhkaa noin 18.500 asiasta 13.500 asiaan, vaikka saapuneiden summaaristen asioiden määrä on pysynyt korkeana.

Toimintavuoden lopulla kärjäoikeuteen saapui huomattava määrä Sampo Oyj:n osakekirjojen kuolettamista koskevia hakemusasioita. Saapuneiden hakemusten määrä oli täysin poikkeuksellinen verrattuna kärjäoikeuteen tavallisesti saapuvien kuolettamishakemusten määrään ja ylipäänsä hakemusioiden määrään. Kärjäoikeuteen on viime vuosina saapunut tavallisesti vuodessa n. 3.400 erilaista hakemusia, joista vain pieni osa koskee asiakirjojen

kuolettamista. Sammon osakekirjojen kuolettamishakemuksia saapui runsaan kuukauden aikana vuoden 2016 lopulla yhteensä noin

2.500 kappaletta. Kuolettamis-hakemukset ruuhkauttivat hakemus-asioiden käsittelyn ja käräjäoikeus ryhtyi erityisjärjestelyihin hakemusten käsittelemiseksi. Ilman henkilökunnan kykyä ja valmiutta nopeasti sopeutua tilanteeseen hakemusasioiden käsittely olisi saapuneiden asioiden poikkeuksellisen suuren määrän vuoksi halvaantunut.

KÄRÄJÄOIKEUDESSA ON MAHDOLLISUUS MONIPUOLISIIN JA HAASTAVIIN TEHTÄVIIN

Käräjäoikeuden tärkein voimavara on sen henkilöstö. Helsingin käräjäoikeus on työyhteisönä suuri ja käräjäoikeudessa käsitellään hyvin erilaisia asioita. Käräjäoikeuteen on lisäksi keskitetty useita asiaryhmiä, joita ei käsitellä muissa käräjäoikeuksissa. Toimintavuoden 2016 alussa käräjäoikeuden käsiteltäviksi siirrettiin eräät kansainväliset perheoikeudelliset asiat, jotka olivat aikaisemmin Helsingin hovioikeuden käsiteltävinä. Siirto sujui ilman suurempia ongelmia, koska siihen valmistauduttiin hyvin ja koska käräjäoikeudessa on jo entuudestaan vahvaa niin kansainvälisten kuin perheoikeudellistenkin asioiden osaamista. Todettakoon kuitenkin, että käräjäoikeus ei asioiden siirrosta huolimatta

saanut siitä aiheutuneen työmäärän lisäyksen edellyttämiä lisäresursseja.

Käräjäoikeuden työtehtävissä tarvitaan hyvin monipuolista osaamista, kykyä ja valmiutta oppia uutta sekä motivaatiota toimia muuttuvassa ympäristössä. Erityistä huomiota käräjäoikeudessa on toimintavuonna 2016 kiinnitetty ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä tukevan koulutuksen lisäämiseen. Käräjäoikeus onkin pystynyt tarjoamaan henkilökunnalle aikaisempaa enemmän koulutusta. Myös henkilökunnan osallistuminen koulutukseen on vastaavasti lisääntynyt. Erikseen mainittakoon tässä yhteydessä, että toimintavuoden 2016 aikana aloitettiin kansliahenkilökunnalle tarkoitetun laajan koulutusohjelman suunnittelu. Työ on edennyt hyvin ja koulutus voidaan aloittaa vuoden 2017 aikana. Kansliahenkilökunnalle suunnattua koulutusta ei ole aiemmin ollut riittävästi tarjolla. Koulutusohjelma, joka toteutetaan käräjäoikeuden omin voimin, korjaa tätä merkittävää koulutustarjonnan vajetta.

Eläköityminen on toimintavuoden 2016 aikana jatkunut vilkkaana ja paljon osaavaa henkilökuntaa on siirtynyt eläkkeelle. Tämä on asettanut suuria vaatimuksia osaamisen siirrolle sekä uuden henkilökunnan rekrytoinnille. Toimintavuoden aikana on täytetty lukuisia tuomareiden ja kansliahenkilökunnan virkoja. Tehtäviin on ollut runsaasti päteviä hakijoita. Se osoittaa osaltaan, että Helsingin

käräjäoikeus on haluttu työpaikka. Tästä voimme olla tyytyväisiä.

Käräjäoikeuden vahvuutena on pidetty hyvää työilmapiiriä sekä sitä, että käräjäoikeus voi tarjota henkilökunnalleen monipuolisia ja vaativia tehtäviä. Työhyvinvointi on olennaisen tärkeä tekijä pyrittäessä parantamaan käräjäoikeuden toiminnan laatua ja tuottavuutta. Käräjäoikeuden suuri koko ja työmäärä asettavat erityisiä vaatimuksia käräjäoikeuden johtamiselle ja esimiestyölle. Niiden kehittäminen on jatkuvaa työtä. Toimintavuoden aikana ryhdyttiin suunnittelemaan tätä työtä tukemaan toiminta- ja johtamiskulttuurin muutoshanketta. Vuoden lopulla Valtiokonttori myönsi käräjäoikeudelle ns. Kaiku-työelämän kehittämisrahoitusta hanketta varten. Hanke toteutetaan vuoden 2017 aikana.

PIENIN, MUTTA VAKAIN ASKELIN KOHTI DIGITAALISTA LAINKÄYTTÖTYÖTÄ

Digitalisaatio tulee merkitsemään toimintakulttuurin muutosta käräjäoikeudessa. Sen vuoksi siihen on valmistauduttava huolellisesti. AIPAn käyttöönoton aikataulu on edelleen viivästynyt. Selvää kuitenkin on, että käräjäoikeudessa siirrytään lähivuosina kaikissa asiaryhmissä kokonaan sähköiseen asioiden käsittelyyn.

Toimintavuoden 2016 aikana toteutettiin käräjäoikeudessa riita-asioiden osalta laaja työmenetelmiä ja -tapoja koskenut kartoitus.

Sen tavoitteena oli yhdenmukaistaa työtapoja ja muokata niitä sellaisiksi, että ne sopivat mahdollisimman hyvin sähköiseen asioiden käsittelyyn. Vastaava kartoitus rikosasioiden osalta aloitettiin toimintavuoden lopulla. Myös sähköisten toimintatapojen kokeilut ovat käynnistyneet toimintavuoden aikana. Tältä osin kehitys on kuitenkin eri syistä ollut toimintavuonna vielä hidasta.

Kehitystyö sitoo paljon käräjäoikeuden resursseja. Ongelma on, että työhön on käräjäoikeuden suuren työmäärän ja kiireen keskellä vaikea löytää riittävästi aikaa. Selvää onkin, että kehitystyö vähentää ainakin lyhyellä aikavälillä lainkäyttötyöhön käytettävissä olevaa työpanosta. Työtä ja sen tuottamia hyötyjä tulee kuitenkin tarkastella pidemmällä tähtäimellä. Sähköinen lainkäyttötoiminta edellyttää uudenlaisten, yhdenmukaisten ja virtaviivaisten toimintatapojen löytämistä ja omaksumista. Lisäksi on tärkeää, että uusia työvälineitä ja tietokoneohjelmia osataan käyttää tehokkaasti.

LOPUKSI

Käräjäoikeuden henkilöstö tekee erittäin arvokasta työtä kasvavien vaatimusten ja jatkuvien muutosten paineessa. Toimintamme kannalta jokaisen työpanos on tärkeä. Kiitän koko henkilökuntaa hyvästä ja tuloksekkaasta työstä.

Tuomas Nurmi, laamanni

Lagmannens översikt

Ordspråket "på rullande sten växer ingen mossa" beskriver väl tingsrättens verksamhetsår 2016. I likhet med föregående år arbetade tingsrätten i en krävande och allt mer internationaliserad verksamhetsmiljö. Arbetssituationen förblev balanserad, men vi kunde också minska anhopningen inom tvistemål något. Övrigt inkom exceptionellt många ansökningsärenden till tingsrätten i slutet av verksamhetsåret. Tingsrätten förberedde sig även inför kommande förändringar, särskilt digitaliseringen, som kommer att innebära en stor förändring i verksamhetskulturen.

BEHANDLINGEN AV OMFATTANDE ÄRENDEN HAR BUNDIT MYCKET RESURSER HOS TINGSRÄTTEN

Till skillnad från de övriga tingsrätterna har ett stort antal avsevärt omfattande ärenden redan länge varit kännetecknande för Helsingfors tingsrätt. I maj 2016 var 34 tviste- eller brottmål där den uppskattade längden på huvudförhandlingen var 10 dagar anhängiga vid tingsrätterna i Helsingfors hovrätts domkrets. Av dessa ärenden var 31 anhängiga vid Helsingfors tingsrätt. Detta visar att behandlingen av sådana ärenden är kraftigt koncentrerad uttryckligen till Helsingfors. Dessutom förefaller det att det bland målen finns fler mycket omfattande ärenden än tidigare. Hösten 2016 inleddes till exempel huvudförhandlingen i ett brottmål, där huvudförhandlingen väntas bli slutförd först hösten 2017. Även om antalet ärenden i

tviste- och brottmål sjönk något under verksamhetsåret jämfört med tidigare år, har tingsrättens arbetsmängd inte minskat på motsvarande sätt.

Behandlingen av avsevärt omfattande ärenden binder en betydande del av framför allt tingsdomarresurserna och påverkar också i övrigt tingsrättens verksamhet på olika sätt. Målen svårighetsgrad och längd belastar även de domare och sekreterare som behandlar dem. Därför ska särskild vikt fästas vid personalens arbetshälsa och välmående.

TINGSRÄTTEN KUNDE MINSKA ANHOPNINGEN AV TVISTEMÅL

Under verksamhetsåret 2016 har arbetssituationen vid tingsrätten hållits i jämvikt, även om anhopningen fortfarande är relativt stor vid tingsrätten. Behandlingstiderna för i synnerhet tvistemål, men även brottmål, är avsevärt längre än vid övriga tingsrätter.

När det gäller brottmål har arbetssituationen trots det stora och belastande antalet avsevärt omfattande ärenden varit i balans. Grovt taget lika många ärenden avgjordes som blev anhängiga, och antalet ärenden 31.12.2016 är något lägre än antalet anhängiga ärenden 1.1.2016. Under de rådande, krävande förhållandena kan detta ses som en bra prestation.

Under år 2016 gav tingsrätten flera juridiskt och samhällsrelaterat viktiga avgöranden i brottmål och den stora allmänheten visade också stort intresse för dessa. Ett sådant avgörande var till exempel domen som gavs alldeles i slutet av december i en brottmålsdel som riktades mot Helsingfors narkotikapolis tidigare chef och flera andra svarande. Intresset för ärendet var exceptionellt stort och också internationellt. Huvudförhandlingen och uppgörandet av domen i de två olika grenarna som hörde till ärendehelheten tog nästan två år.

Under verksamhetsåret minskade antalet inkomna omfattande brottmål jämfört med tidigare år. Utvecklingen beror sannolikt åtminstone delvis på höjningarna av domstolsavgifter som trädde i kraft i början av året. Således har tingsrätten haft en utmärkt möjlighet att minska anhopningen av ärenden och därigenom lätta på personalens arbetsbörda.

Bland omfattande tvistemål kunde tingsrätten minska anhopningen särskilt i de så kallade

virkeskartellärendena. Högsta domstolen gav i början av året ett betydande förhandsavgörande om vissa frågor gällande preskription (HD:2016:11), varefter fler än 1 000 ärenden kunde avgöras vid tingsrätten. I virkeskartellärendena nåddes avgörandeskedet även i övrigt under verksamhetsåret: tingsrätten gav i juni 2016 en dom i det s.k. Forststyrelsemålet. Hösten 2016 inleddes en omfattande huvudförhandling i en annan målhelhet som hör till virkeskartellärendena och som gäller talan som väckts av över 30 kommuner. I slutet av mars 2017 inleddes även huvudförhandlingen i en målhelhet som gäller talan av privata skogsägare (cirka 480 ärenden). Tingsrätten bedömer att större delen av talan som fortfarande är anhängiga i virkeskartellhelheten kommer att kunna behandlas och avgöras under år 2017.

Det är även anmärkningsvärt att tingsrätten under verksamhetsåret har kunnat minska anhopningen av summariska ärenden väsentligt, från cirka 18 500 till 13 500 ärenden, trots att antalet inkomna summariska ärenden fortfarande har varit stort.

I slutet av verksamhetsåret inkom ett betydande antal ansökningsärenden om att döda aktiebrev i Sampo Abp. Antalet inkomna ansökningar var helt exceptionellt jämfört med antalet ansökningar om dödande av aktiebrev som normalt kommer in till tingsrätten och antalet ansökningsärenden överlag. På senare år har antalet olika

ansökningsärenden som inkommit till tingsrätten varit ca 3 400 per år, varav endast en liten del gäller dödande av handlingar. I slutet av 2016 inkom totalt cirka 2 500 ansökningar om dödande av aktiebrev i Sampo under drygt en månad.

Ansökningarna om dödande skapade köer i behandlingen av ansökningsärenden och tingsrätten vidtog specialarrangemang för att behandla ansökningarna. Utan personalens förmåga och beredskap att snabbt anpassa sig till situationen skulle behandlingen av ansökningsärenden ha paralyserats på grund av det exceptionellt stora antalet ärenden.

TINGSRÄTTEN GER MÖJLIGHET TILL MÅNGSIDIGA OCH KRÄVANDE UPPGIFTER

Tingsrättens viktigaste resurs är dess personal. Helsingfors tingsrätt har en stor arbetsgemenskap och den behandlar väldigt olika ärenden. Därtill har flera ärendegrupper vilka inte behandlas i övriga tingsrätter koncentrerats till tingsrätten. I början av verksamhetsåret 2016 överfördes till tingsrätten vissa internationella familjerättsliga ärenden, som tidigare behandlades vid Helsingfors hovrätt. Överföringen gick utan större problem, eftersom förberedelserna var goda och eftersom tingsrätten sedan tidigare har en stark kompetens om såväl internationella som familjerättsliga ärenden. Det bör dock konstateras att tingsrätten

trots överföringen av ärendena inte tilldelades de extra resurser som ökningen av arbetsmängden skulle ha förutsatt.

I tingsrättens arbetsuppgifter behövs mycket mångsidigt kunnande, en förmåga och beredskap att lära sig nya saker och motivation att handla i en föränderlig miljö. Under verksamhetsåret 2016 har särskild uppmärksamhet riktats vid tingsrätten mot att utöka utbildning som bidrar till att upprätthålla och utveckla yrkeskompetensen. Tingsrätten har kunnat erbjuda personalen mer utbildning än tidigare. Även personalen deltog i fler utbildningar. I detta sammanhang bör det särskilt nämnas att planeringen av ett omfattande utbildningsprogram för kanslipersonalen inleddes under verksamhetsåret 2016. Arbetet har framskridit väl och utbildningen kan inledas under 2017. Tidigare har det inte funnits tillräckligt med utbildning som riktats till kanslipersonalen. Utbildningsprogrammet, som tingsrätten genomför själv, korregerar denna betydande brist i utbildningsutbudet.

Under verksamhetsåret 2016 har pensionsavgången varit fortsatt livlig och ett stort antal kompetenta arbetstagare har gått i pension. Detta har ställt stora krav på överföringen av kompetensen och rekryteringen av ny personal. Under verksamhetsåret tillsattes ett stort antal domar- och kanslipersonaltjänster. Många kompetenta sökande har sökt tjänsterna. Detta visar att Helsingfors

tingsrätt är en eftertraktad arbetsplats. Detta är något som vi kan vara nöjda över.

Ett gott arbetsklimat och att tingsrätten kan erbjuda personalen mångsidiga och krävande uppgifter har ansetts vara en styrka hos tingsrätten. Arbetshälsan är en mycket viktig faktor då vi försöker förbättra kvaliteten och produktiviteten i tingsrättens verksamhet. Tingsrättens stora storlek och arbetsmängd ställer särskilda krav på tingsrättens ledning och chefsarbete. Utvecklingen av dessa pågår ständigt. I syfte att stödja detta arbete inleddes under verksamhetsåret planeringen av ett projekt för att ändra verksamhets- och ledarskapskulturen. I slutet av året beviljade Statskontoret tingsrätten s.k. Kaiku-utvecklingsfinansiering för arbetslivet för projektet. Projektet kommer att genomföras under 2017.

SMÅ MEN BESTÄMDA STEG MOT DIGITAL RÄTTSKIPNING

Digitaliseringen kommer att innebära en förändring av verksamhetskulturen vid tingsrätten. Därför måste vi förbereda oss omsorgsfullt på den. Tidsplanen för införandet av AIPA har fördröjts ytterligare. Det står dock klart att elektronisk ärendehantering kommer att införas i alla ärendegrupper vid tingsrätten under de närmaste åren.

Under verksamhetsåret 2016 genomfördes vid tingsrätten en omfattande kartläggning av arbetsmetoder och arbetssätt gällande

tvistemål. Målet var att harmonisera arbetssätten och ändra dem så att de så väl som möjligt ska lämpa sig för elektronisk behandling av ärenden. En motsvarande kartläggning gällande brottmål inleddes i slutet av verksamhetsåret. Även experiment med elektroniska verksamhetssätt har startat under verksamhetsåret. Till denna del har utvecklingen under verksamhetsåret dock av olika anledningar varit långsam.

Utvecklingsarbetet binder en stor del av tingsrättens resurser. Problemet ligger i att det är svårt att hitta tid för arbetet bland tingsrättens stora arbetsmängd och brådska. Det är klart att utvecklingsarbetet åtminstone på kort sikt kommer att minska den arbetsinsats som är tillgänglig för rättskipningsarbete. Arbetet och de fördelar som det medför ska dock granskas på längre sikt. En elektronisk rättskipningsverksamhet förutsätter att nya, enhetliga och smidiga verksamhetssätt hittas och anammas. Dessutom är det viktigt att nya arbetsredskap och program kan användas effektivt.

SLUTORD

Tingsrättens personal utför ett mycket värdefullt arbete under trycket av ökande krav och kontinuerlig förändring. Allas arbetsinsats är viktig för vår verksamhet. Jag vill tacka hela personalen för ett gott och resultatrikt arbete.

Tuomas Nurmi, lagman

Käräjäoikeuden vuosi 2016 tilastoina

Käräjäoikeuksissa käsitellään riita- ja rikosasioita sekä hakemusasioita. Helsingin käräjäoikeus on myös ainoa toimivaltainen tuomioistuin tietyissä kansainvälisissä asiaryhmissä Suomessa, kuten eräissä kansainvälisissä perheoikeudellisissa asioissa.

Käräjäoikeuden vuositilastojen keskeisiä seurattavia mittareita ovat saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien asioiden määrät sekä käsittelyajat. Nämä mittarit seuraavat käräjäoikeudessa käsiteltäviä asioita menettelytavoittain. Käräjäoikeuden työmäärä perustuu puolestaan ratkaistujen asiämäärien sekä asian vaativuudelle ja menettelytavalle annetun painokertoimen tuloon. Työmäärä kertoo näin ollen käräjäoikeudessa tehdyn vuosittaisen lainkäyttötyön tilastoilla mitattavissa olevan summan, jossa asioita painotetaan niiden vaatimalla työpanoksella. Vuonna 2016 rikosasioiden ja laajojen riita-asioiden käsittely vei yhteensä n. 68 prosenttia käräjäoikeuden lainkäyttötyön resursseista. Kaikkein vaativimpien asioiden ryhmään (vaativuusluokka 3) Helsingin käräjäoikeudessa lukeutui 19 prosenttia vaativuusluokituksen saaneista asioista.

Käräjäoikeuden taloudellisuutta kuvaava tunnusluku kertoo käräjäoikeuden toimintamenot työmäärää kohden ja tuottavuus puolestaan henkilötyövuotta kohden. Molemmat tunnusluvut ovat vuonna 2016 merkittävästi kohentuneet edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuonna 2016 Helsingin käräjäoikeuteen saapui yhteensä 71 135 asiaa, joka on asiamäärällisesti lähes 4000 asiaa enemmän kuin vuonna 2015. Tämä saapuneiden asioiden määrällinen lisääntyminen johtuu suurelta osin hakemusasioden asiamäärän kasvusta edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäyksessä on lähes kokonaisuudessaan kyse osakekirjojen kuolettamis- hakemuksista.

Ratkaistujen asioiden määrä on puolestaan 72 767 kappaletta, eli käräjäoikeudessa on ratkaistu vuoden 2016 aikana enemmän asioita kuin käräjäoikeuteen on saapunut. Pelkästään asiamääriin perustuva tarkastelu ei kuitenkaan ota huomioon asioiden laatua tai vaativuutta. Käräjäoikeus on edelleen erityisesti laajojen riita-asioiden osalta ruuhkautunut ja yli vuoden vireillä olleiden asioiden määrä on huomattava.

ikosasioissa Helsingin käräjäoikeudessa erilaisten liikennettä koskevien asioiden osuus (23 %) on merkittävästi maan keskiarvoa pienempi. Lisäksi Helsingin käräjäoikeudessa käsitellään eri syistä johtuen muihin käräjäoikeuksiin verrattuna vain pieni määrä (n. 11 %) rikosasioista kirjallisessa menettelyssä. Tämä tarkoittaa sitä, että suuri osa vireillä olevista rikosasioista käsitellään suullisessa menettelyssä ja muun muassa asioiden vaativuudesta johtuen käsittelyajat ovat muuhun maahan verrattuna pitkiä. Keskimääräinen rikosasioiden käsittelyaika Helsingin käräjäoikeudessa on 7,4 kuukautta, kun valtakunnallisesti käräjäoikeuksissa rikosasioiden käsittelyaika on keskimäärin 4 kuukautta. Erityispiirteinä Helsingin käräjäoikeudessa on myös erityisen laajojen, yli viikon kestävän pääkäsittelyn vaatineiden asioiden huomattava määrä.

Riita-asioissa Helsingin käräjäoikeudessa keskimääräinen käsittelyaika oli toimintavuonna 20,1 kuukautta, kun koko maassa laajojen riita-asioiden käsittely kestää keskimäärin 12,3 kuukautta. Vuonna 2016 Helsingissä yli 83 prosenttia pääkäsittelyssä ratkaistuista laajoista riita-asioista on ollut vireillä yli vuoden. Korkea luku johtuu muun muassa siitä, että vuoden 2016 aikana käräjäoikeudessa ratkaistiin suuri määrä pitkään vireillä olleita ns. puukartelliin liittyviä vahingonkorvauskanneasioita.

Tilastoja tarkasteltaessa on myös huomattava, että valtakunnallisesti laajojen riita-asioiden haaste-hakemuksista 21 prosenttia saapui vuonna 2016 käsiteltäväksi Helsingin käräjäoikeuteen, vaikka tuomiopiiriin asukasluvun osuus on ainoastaan 11 prosenttia koko maan väestöstä. Laajoja riita-asioita saapui toimintavuonna kuitenkin merkittävästi vähemmän (-43 %) kuin edellisenä vuonna, ja syynä siihen lienevät ainakin osittain tuomioistuinmaksujen korostukset vuoden 2016 alussa.

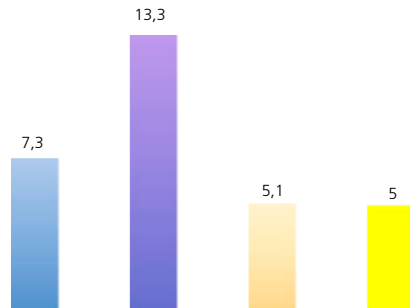
Summaaristen asioiden ruuhkaa saatiin puolestaan purettua käräjäoikeudessa toimintavuoden aikana: summaarisia asioita ratkaistiin noin 5 300 asiaa enemmän kuin niitä saapui.

Hieman yli 1600 Helsingin käräjäoikeuden antamasta ratkaisusta valitettiin Helsingin hovioikeuteen vuoden 2016 aikana. Tästä asiamäärästä n. 32 prosentille hovioikeus ei myöntänyt jatkokäsittelylupaa ja 23 prosenttia hovioikeudessa käsitellyistä Helsingin käräjäoikeuden ratkaistuista pysyi täysin muuttumattomana. Yleisimmin valitetun asian nimike on ollut pahoinpitely.

Tarkemmin käräjäoikeuden työmääriin voi tutustua oheisista tilastoista.

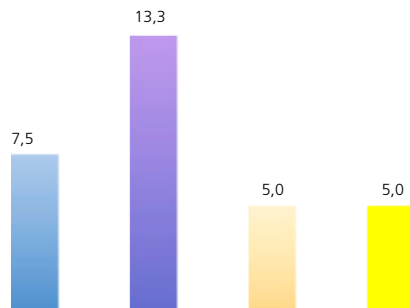
Käsittelyajat

• Handläggningstider / Processing times
(kuukautta / månader / months)

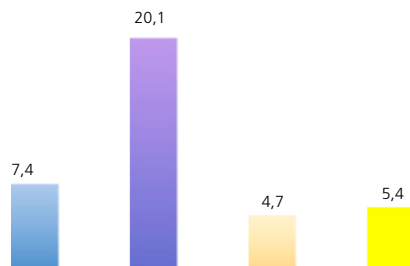
Toteutunut 2015

• Förverkligat / Realized

Tavoite 2016

• Mål / Aim

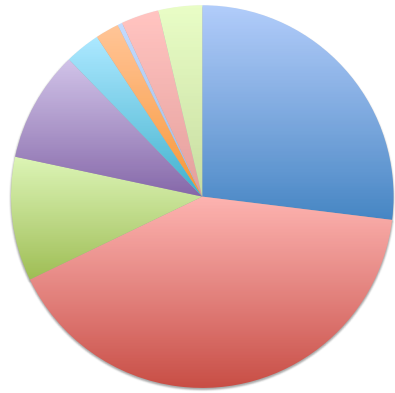
Toteutunut 2016

• Förverkligat / Realized

Asiamäärät • Ärendeantal / Number of cases

	Saapuneet • Inkommande / Incoming	Ratkaistut • Avgjorda / Decided	Vireillä 31.12.2016 • Anhängiga 31.12.2016 / Pending 31.12.2016
Rikosasiat	7147	6973	3938
Muut rikosoikeudelliset asiat	439	446	96
Pakkokeinoasiat	2470	2190	1727
Sakonmuuntoasiat	1824	1824	
Laajat riita-asiat	1737	3395	2616
Erilliset turvaamistoimet	59	50	26
Summaariset asiat	45591	50904	13497
Avioeroasiat	2214	2354	1528
Muut hakemusasiat	8657	3561	5774
velkajärjestelyasiat	307	350	124
Yrityssaneerausasiat	68	71	30
Konkurssiasiat	430	449	342
Ulosottoasiat	192	200	71
Yhteensä	71135	72767	29769

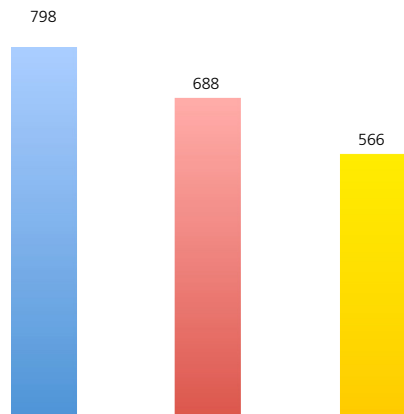
Vuoden 2016 toteutunut työmäärä • Arbetsmängd / Workload

- Rikosasiat 27 %** • Brottmål / Criminal matters
- Laajat riita-asiat 41 %** • Omfattande tvistemål / large-scale civil matters
- Summaariset asiat 10,5 %** • Summariska ärenden / Summary proceedings
- Hakemusasiat 9,4 %** • Ansökningsärenden / Petitionary matters
- Insolvenssiasiat 3 %** • Insolvensärenden / Insolvency matters
- Pakkokeinoasiat 2 %** • Tvångsmedelsärenden / Coercive matters
- Sakon muuntoasiat 0,4 %** • Förvandlingsstraff för böter / Fine conversion orders
- Yli 8 tunnin pääkäsittelyjaksot 3,2 %** • Huvudförhandlingar som varat över 8 timmar / Over 8-hour-long main hearings
- Vahvennettujen kokoonpanojen työmäärä 3,7 %** • Förstarkt sammansättning / Strengthened composition

Taloudellisuus

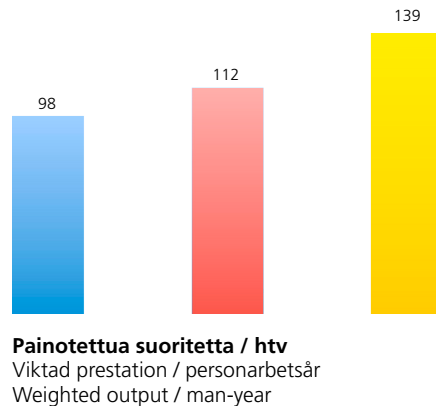
• Lönsamhet / Cost-effectiveness

€ / painotettu suorite
€ / viktad prestation
€ / weighted output

Tuottavuus

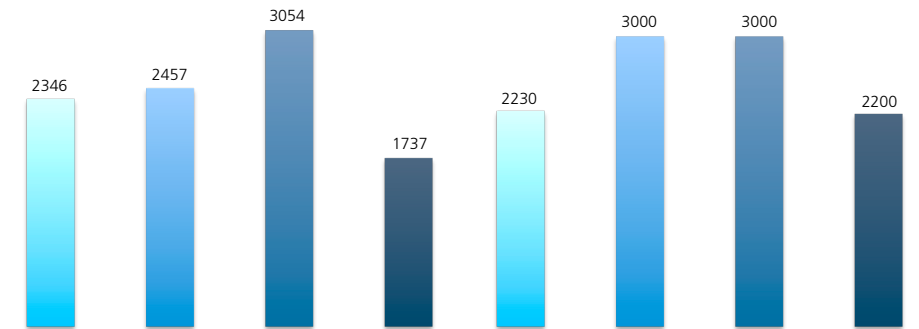
• Produktivitet / Productiveness

Painotettua suoritetta / htv
Viktad prestation / personarbetsår
Weighted output / man-year

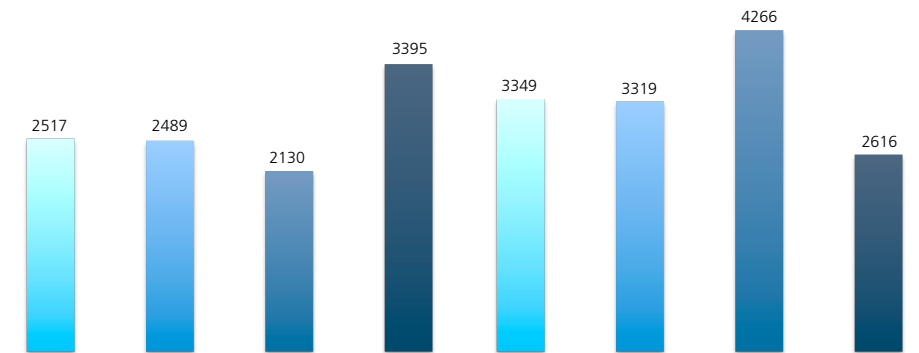
- Toteutunut 2015** • Förverkligat / Realized
- Tavoite 2016** • Mål / Aim
- Toteutunut 2016** • Förverkligat / Realized

Laajat riita-asiat • Omfattande tvistemål / Large-scale civil matters

Saapuneet • Inkomna / Incoming

Ratkaisutavoite • Mål / Aim

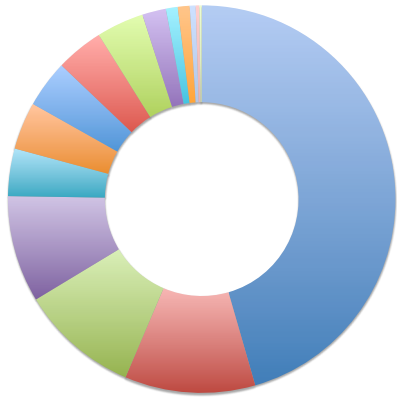

Ratkaisut • Avgjorda / Decided

Vireillä 31.12.2016 • Anhängiga 31.12.2016 / Pending 31 December 2016

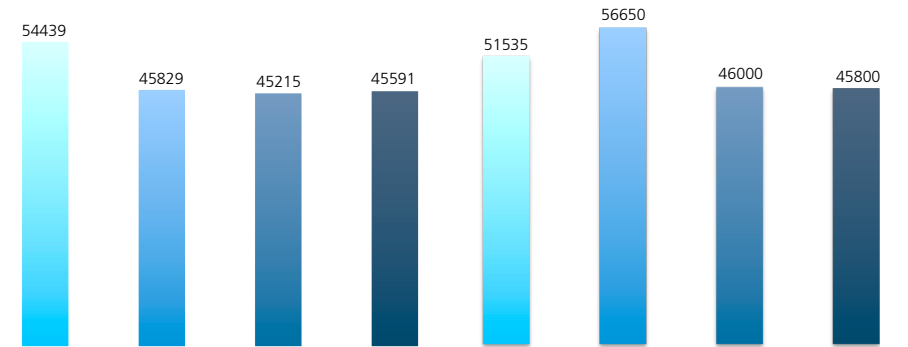
- 2013
- 2014
- 2015
- 2016

2016 ratkaistut laajat riita-asiat • Decided large-scale civil matters /Avgjorda omfattande tvistemål

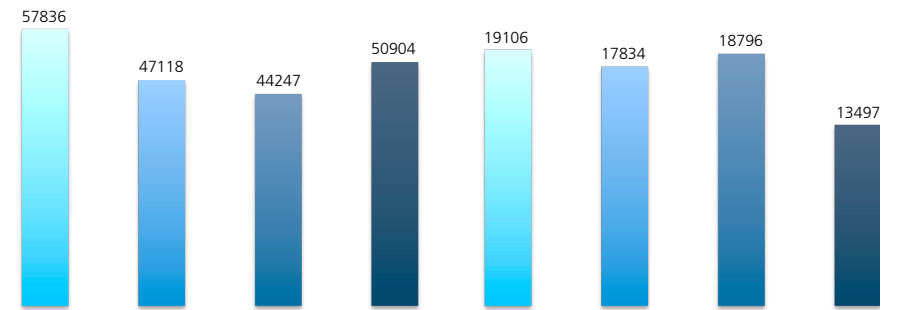
- **Sopimussuhteen ulkopuolinen korvausvastuu 46 %** • Utomobligatoriskt Skadeståndsansvar / Responsibility for compensation outside contract
- **Työsuhte, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus 11 %** • Arbetsförhållanden och jämställdhet / Employment and equality
- **Toimeksiantosopimus 10 %** • Sysslomannaavtal / Commission agreement
- **Perheoikeus 9 %** • Familjerätt / Family law
- **Velka- tai saamissuhde 4 %** • Skuld- eller fordringsförhållande / Indebtedness and receivables
- **Irtain omaisuus 4 %** • Lös egendom / Personal property
- **Yhteisö ja säätiö 4 %** • Samfund och stiftelse / Society and foundation
- **Huoneenvuokra-asiat 4 %** • Hyresärenden / Tenancy cases
- **Muu riita-asia 4 %** • Övriga tvistemål / Other civil cases
- **Konkurssi 2 %** • Konkurs / Bankruptcy
- **Perintö- ja testamenttioikeus 1 %** • Arvs- och testamentsrätt / Inheritance and wills
- **Vakuutusopimus 1 %** • Försäkringsavtal / Insurance contract
- **Kiinteä omaisuus 0,5 %** • Fast egendom / Realty
- **Aineeton oikeus 0,3 %** • Immateriell rätt / Immaterial law
- **Merioikeus 0,2 %** • Sjörrätt / Maritime law

Summaariset asiat • Summariska ärenden / Summary proceedings

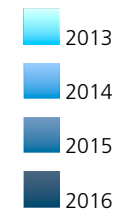
Saapuneet • Inkomna / Incoming

Ratkaisutavoite • Mål / Aim

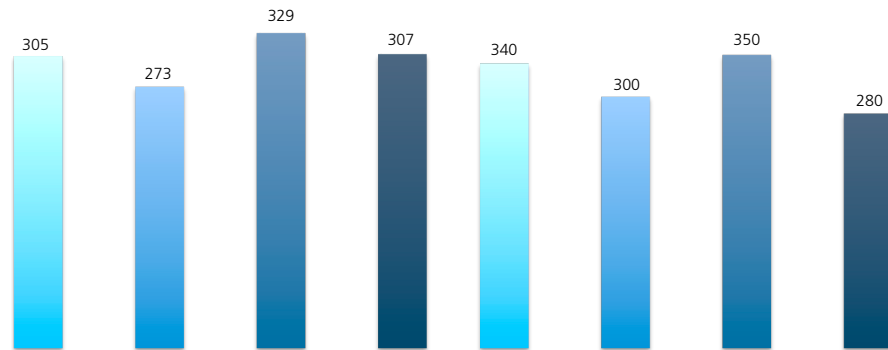

Ratkaisut • Avgjorda / Decided

Vireillä 31.12.2016 • Anhängiga 31.12.2016 / Pending 31 December 2016

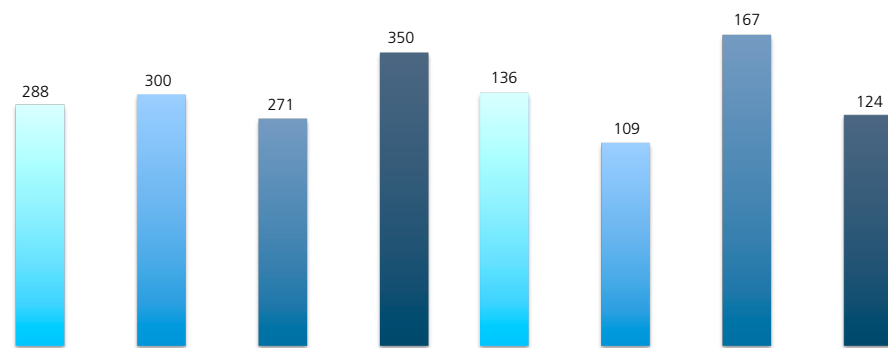

Velkajärjestelyasiat • Skuldsaneringsärenden / Arrangements of debts

Saapuneet • Inkomna / Incoming

Ratkaisutavoite • Mål / Aim

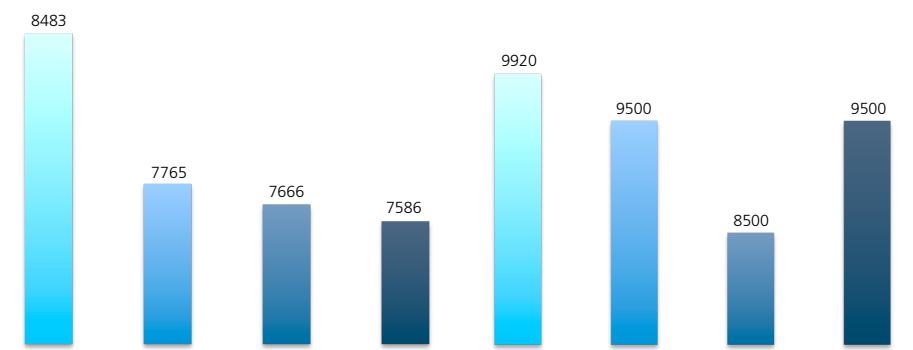

Ratkaisut • Avgjorda / Decided

Vireillä 31.12.2016 • Anhängiga 31.12.2016 / Pending 31 December 2016

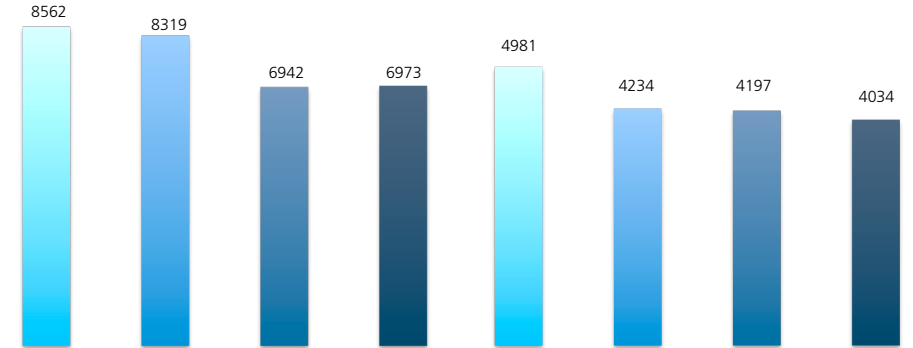

Rikosasiat • Brottmål / Criminal matters

Saapuneet • Inkomna / Incoming

Ratkaisutavoite • Mål / Aim

Ratkaisut • Avgjorda / Decided

Vireillä 31.12.2016 • Anhängiga 31.12.2016 / Pending 31 December 2016

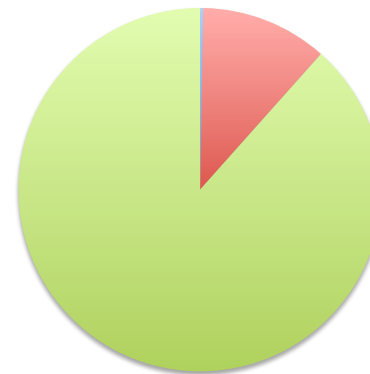

Vuonna 2016 ratkaistut rikosasiat • Avgjorda brottmål / Decided criminal matters

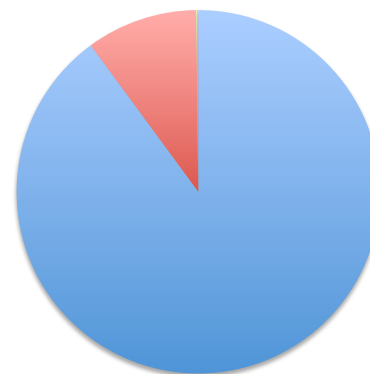

- **Pahoinpitely, vamma- ja kuolemantuottamus 17 %** • Misshandel, vållande av personskada, dödsvållande / Assault, injury, manslaughter
- **Varkaus, ryöstö yms. 16 %** • Stöld, rån / Theft, robbery
- **Talousrikokset yms., kavallus 15 %** • Ekonomiskt brott, förskingring / Economy crimes, embezzlement
- **Rattijuopumus 10 %** • Trafikfylleri / Drunken driving
- **Huumausainerikokset 8 %** • Narkotika brott / Narcotics offences
- **Törkeä rattijuopumus 7 %** • Grovt rattfylleri / Aggravated drunken driving
- **Liikenteen vaarantaminen, liikennetrikkomus yms. 5 %** • Trafikbrott / Traffic offences
- **Vahingonteko 3 %** • Skadegörelse / Damage to property
- **Seksuaalirikokset 2 %** • Sexualbrott / Sexual crimes
- **Henkirikokset 0,37 %** • Brott mot liv / Homicide
- **Muut 15 %** • Övriga / Other

Rikosasioiden oikeudenkäyntimenettelyt • Rättegångsförfarande i brottmål / Decision procedure in criminal matters

- **Tunnustamisoikeudenkäynti 0,27 %**
• Åtalsuppgörelse / Plea bargaining
- **Kirjallinen menettely 11 %** • Skriftligt förfarande / Written procedure
- **Suullinen menettely 86 %** • Muntligt förfarande / Oral procedure

- Suullisen menettelyn ratkaisukokoonpanot • sammansättningar / compositions**
- **Yksijäseninen istutokäsittely 89 %**
• Endomarsammansättning / A single-member composition
 - **Lautamieskokoonpano 9,8 %**
• Sammansättning med nämndemän / Lay judge composition
 - **Vahvennettu kokoonpano 0,07 %**
• Förstärkt sammansättning / Strengthened assembly
 - **3 tuomarin kokoonpano 0,11 %**
• Sammansättning med tre domare / Composition with three judges

Henkilöstö ja organisaatio

Käräjäoikeuden toimintamenot vuonna 2016 olivat n. 27 miljoonaa euroa. Toimintamenoista suurin osuus (noin 70 %) kohdentui palkka-kuluihin, 22 % toimitilavuokriin ja loput 8 % muihin menoihin. Palkka-menoissa ovat mukana lautamiehille maksetut palkkiot ja korvaukset.

Käräjäoikeuden viroissa työskenteli 31.12.2016 yhteensä 349 henkeä. Henkilökunta jakautui siten, että kärjätuomareiden määrä oli 98, kansliahenkilökunnan 179 ja haaste-miesten 54. Luvuissa ovat mukana myös määräaikaisissa virka-suhteissa työskentelevät kärjä-oikeuden virkamiehet. Tuomioistuin-harjoittelua varten kärjänotaarien virkoja kärjäoikeudessa oli toiminta-vuonna 18. Kaksi kärjänotaaria on suorittanut puolet harjoittelustaan kärjäoikeudessa, puolet hovi- tai hallinto-oikeudessa. Kärjäoikeudessa aloitti siviilipalvelushenkilö vuoden 2016 lopulla. Kaupunginvaltuuston nimittämiä lautamiehiä Helsingissä on yhteensä 300. He osallistuvat vakavimpien rikosasioiden ratkaisu-miseen kärjäoikeuden ratkaisukokoonpanon jäseninä.

Vaikka kärjäoikeuden henkilö-kunnan keski-ikä (44 vuotta) on valtionhallinnon keskimääräiseen tasoon verrattuna jonkin verran alhaisempi, on eläköityminen ollut runsasta vuoden 2016 aikana ja se jatkuu korkealla tasolla vielä

tulevinakin vuosina. Vuoden 2016 aikana jäi eläkkeelle 7 henkilöä, joista 3 oli tuomareita ja 4 kansliahenkilökunnasta.

Talous- ja henkilöstöhallinto-järjestelmä Kieku otettiin käyttöön 1.10.2016. Käyttöönnotossa ilmenneiden ongelmien vuoksi varsinkin järjestelmän käyttöönoton ensimmäiset kuukaudet olivat hyvin haastavia.

Henkilöstön ikäjakauma • Åldersstruktur / Age structure (%)

Alle 35	29
35–44	18
45–54	26
55–69	27

Keski-ikä • Medelålder / Average age	44 v.
---	--------------

Henkilöstön sukupuolijakauma • könsfördelning / gender balance (%)

	miehet	naiset
Koko henkilöstö • Hela personalen / Total personnel	29	71
Tuomarit • Domare / Judges	34	66
Notaarit • Notarier / Trainee judges	47	53
Haastemiehet • Stämningmän / Writ-servers	88	12
Kansliahenkilöstö • Kanslipersonal / Office staff	21	79

ORGANISAATIO

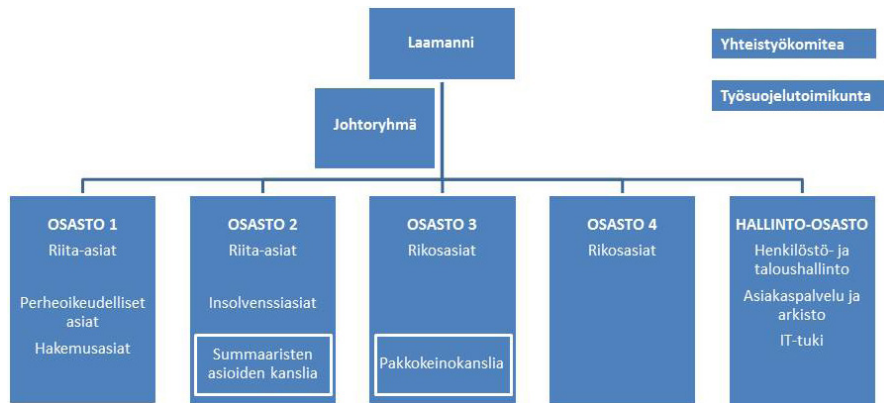
Käräjäoikeutta johtaa laamanni, jonka tukena käräjäoikeuden toiminnan johtamisessa ja kehittämisessä toimii johtoryhmä.

Käräjäoikeudessa on neljä lainkäyttöosastoa sekä hallinto-osasto (organisaatiokaavio liitteenä). Lainkäyttöasioita käsitellään kahdella riitaosastolla ja kahdella rikososastolla. Lainkäyttöosastojen lisäksi käräjäoikeudessa on hallinto-osasto, joka tukee käräjäoikeuden lainkäyttöosastojen toimintaa ja vastaa käräjäoikeuden sisäisestä henkilöstö- ja taloushallinnosta sekä viraston yleishallinnosta. Lainkäyttö-osastoa johtaa osaston johtaja ja hallinto-osastoa hallintojohtaja.

Käräjäoikeudessa toimii aktiivinen yhteistyökomitea viraston ja henkilöstön yhteistoiminta-

elimenä. Käräjäoikeuden kanslia ja istuntopaikka sijaitsevat oikeus-talossa Salmisaaressa. Pakkokeino-asioita käsitellään myös poliisitalossa Länsi-Pasilassa.

Laamanni, hallintojohtaja ja lainkäyttöosastojen johtajat muodostivat vielä vuoden 2016 aikana käräjäoikeuden johtoryhmän; vuoden 2017 alusta lähtien käräjäoikeuden johtoryhmään on heidän lisäksi kuulunut kansliahenkilökunnan ja haastemiesten esimiesten edustaja. Johtoryhmä voi tarvittaessa kokoontua laajennettuna siten, että myös osaston johtajien sijaiset osallistuvat kokoukseen. Johtoryhmässä käsitellään käräjäoikeuden kokonaisjohtamiseen ja -ohjaukseen liittyviä kysymyksiä ja sovitaan yhteisistä toimintaperiaatteista tavoitteiden saavuttamiseksi. Johtoryhmä kokoontui vuoden 2016 aikana 17 kertaa.

Helsingin kärjäoikeuden organisaatiokaavio

Kärjäoikeuden aktiivinen ja keskus-televa, kaikkien henkilöstöryhmien ja talon johdon edustajista koostuva yhteistoimintakomitea käsittelee säännöllisesti viraston toimintaan ja henkilöstön kehittämiseen liittyviä asioita, jotta henkilöstöllä on mahdollisuus vaikuttaa johtoryhmän käsittelemiin asioihin ja tulla kuulluksi jo asioiden valmisteluvaiheessa. Yhteistoimintakomitea kokoontui 13 kertaa toimintavuoden aikana.

TYÖHYVINVOINTI JA TYÖSUOJELU

Kärjäoikeuden tärkein tehtävä on tuottaa laadukkaita lainkäyttöraatkaisuja kohtuullisessa ajassa. Työlle asetetut laatuvaatimukset ovat kasvaneet ja käsiteltävien asioiden haastavuus on peruuttamattomasti kasvanut. Tulevien vuosien suuret muutokset erityisesti digitalisaation osalta ovat myös

jo lähteneet käyntiin koko hallinnonalalla. Toimintavuoden aikana kärjäoikeuteen päätettiin hankkia ns. tuplanäytöt henkilökunnan työpisteisiin. Näyttöjen asentaminen jatkuu vielä vuoden 2017 aikana. Lisäksi yli 160 pöytäkonetta vaihdettiin kannettaviin tietokoneisiin. Kahden näytön ja kannettavan tietokoneen avulla sähköisen työskentelyn menetelmät on helpompi ottaa käyttöön. Samoin koko henkilökunnan it-osaamisen vaatimustaso nousee entisestään, kun työympäristö digitalisoituu ja uusia järjestelmiä otetaan käyttöön.

Näistä syistä työstä aiheutuvan psykososiaalisen kuormituksen on myös havaittu kasvaneen ja henkilöstön työhyvinvoinnista ja työssäjaksamisesta huolehtiminen on tullut aiempaakin tärkeämmäksi. Edellämäinnittujen muutosten myötä kärjäoikeudessa käynnistettiin toimintavuoden loppupuolella

toiminta- ja johtamiskulttuurin muutoshankkeen suunnittelu, jolle Valtiokonttori myönsi ns. Kaiku-rahaa. Muutoshanke toteutetaan varsinaisesti vuoden 2017 aikana.

Kärjäoikeuden työsuojelun toiminta-ohjelma tarkistettiin ja päivitettiin vuoden 2016 aikana. Erityisen tärkeiksi painopisteiksi todettiin sähköiseen työskentelyyn liittyvät työpisteiden ja istuntosalien ergonomiavaatimukset sekä esimiesten huomion kiinnittäminen saldoilytysten ja -alitusten systemaattiseen seuraamiseen. Lisäksi painopisteiksi valikoituivat kärjäoikeuden työhyvinvointisuunnitelman laatiminen sekä samassa yhteydessä työhyvinvointitoiminnan uudelleenorganisointi ja työhy-toiminnan kehittäminen.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto teki vuoden 2016 syksyllä kärjäoikeudessa työsuojelutarkastuksen. Työsuojelutarkastuksessa todettiin monien asioiden kehittyneen parempaan suuntaan kärjäoikeudessa, mutta tarkastuksessa painotettiin erityisesti, että kärjäoikeudessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti työntekijöiden järjestelmälliseen perehdyttämiseen, työpaikkaselvityksen laatimiseen ja työn psykososiaalisen kuormittavuuden kartoittamiseen ja toimenpiteisiin sen vähentämiseksi.

Henkilöstön työhyvinvointia on toimintavuoden aikana edistetty mm. vuoden mittaan järjestetyillä osastojen omilla virkistyspäivillä sekä

yhteisellä liikuntapäivällä Salmisaaren liikuntakeskuksessa. Kärjäoikeuden joukkueet esiintyivät menestyksellä jo perinteiseksi muodostuneissa jalkapalloturnauksissa: oikeuslaitoksen Helsinki cupissa kärjäoikeus voitti mestaruuden ja elokuussa tuomioistuinten valtakunnallisesta jalkapalloturnauksesta Kuopiosta kärjäoikeuden joukkueella oli kotiin-tuomisina hopeiset mitalit. Kärjäoikeus on jatkanut edelleen henkilökunnan lounasruokailua tukemista lounaskompensaatiolla. Lisäksi henkilöstö on saanut halutessaan valita työsuhte-etuina liikunta- ja kulttuuriseteleitä tai työmatkaseteleitä.

Kärjäoikeuden kustakin henkilöstöryhmästä on edustaja työsuojelutoimikunnassa, joka seuraa työsuojelun, työympäristön ja työolosuhteiden tilaa ja toteutumista kärjäoikeudessa. Toimintavuoden aikana tehtiin yhteensä 30 työtaturma-ilmoitusta. Suurin osa tapaturmista oli kaatumisia ja liukastumisia, jotka tapahtuivat kodin ja työpaikan välisellä matkalla.

Henkilökunnan työterveyshuollosta vastaa Terveystalo, jonka kanssa puitesopimus on voimassa vuoteen 2019. Työterveyshuolto kattaa mm. henkilökunnalle annettavat influenssarokotukset. Henkilöstön terveysprosentti eli ilman sairauspoissaoloja olleiden henkilöiden osuus henkilöstöstä pysyi toimintavuonna edellisen vuoden korkealla, lähes 40 % tasolla. Vastaanotto-

käyntien määrä työterveyshuollossa on pudonnut hienoisesti vuoteen 2015 verrattuna ja työterveyshuollon kustannukset ovat pysyneet maltillisina.

KOULUTUS

Käräjäoikeuden työntekijöille tarjotaan ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi monipuolista koulutusta. Koulutuksen kokonaismäärä kasvoi merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Koulutukseen osallistutaan myös hyvin aktiivisesti: erityisesti tuomareiden osallistumisaktiivisuus on noussut. Noin 76 % tuomareista on osallistunut toimintavuoden aikana koulutukseen vähintään 18 tunnin ajan, mikä on työjärjestyksessä määriteltä suositteluksi täydennyskoulutukseksi.

Merkittävä osuus koulutus-tilaisuuksista on käräjäoikeuden itse järjestämää. Yhä useammin koulutukset toteutetaan siten, että kouluttajina toimivat käräjäoikeuden omat tuomarit. Koulutuksia on pyritty myös suuntaamaan entistä keskusteluvampaan suuntaan. Juuri tämäntyyppisen koulutuksen määrä on kasvanut toimintavuoden aikana. Käräjäoikeus järjestää koulutuksia ja tarjoaa osallistumismahdollisuuksia edelleen runsaasti myös yhteistyökumppaneiden, kuten oikeusministeriön, hovioikeuden, yliopistojen, asianajajaliiton sekä yksityisten koulutusorganisaatioiden kanssa tehtäviin koulutuksiin.

Toimintavuoden aikana käräjäoikeudessa alettiin suunnitella kansliahenkilökunnalle suunnattua koulutuskokonaisuutta, jollaista ei aiemmin ole järjestetty. Koulutuskokonaisuus sisältää luentoja kattavasti kansliahenkilökunnan jokapäiväiseen työhön liittyvistä asioista, kuten käsittelyn etenemisestä eri asiaryhmissä, julkisuuslainsäädännöstä sekä kansainvälisistä asioista. Kansliahenkilökunnan koulutuskokonaisuus alkaa vuoden 2017 jälkipuoliskolla. Toimintaympäristön kansainvälistymisen myötä myös kansainvälisiin tiedoksiantoihin liittyvät tehtävät ovat käräjäoikeudessa lisääntyneet, minkä vuoksi kansainvälisistä tiedoksiantoista on järjestetty toimintavuonna koulutusta kansliahenkilökunnalle ja haastemiehille. Koulutusta aihepiiristä jatketaan käytännönläheisellä tasolla myös vuonna 2017.

Käräjäoikeuden järjestämän koulutuksen suunnittelusta vastaa koulutuksen suunnitteluryhmä yhdessä käräjäoikeuden koulutussuunnittelijan kanssa. Suunnitteluryhmään kuuluvat edustajat kaikista käräjäoikeuden henkilöstöryhmistä. Koulutusten suunnitteluun on kytketty mukaan myös käräjäoikeuden vastuutuomarit, joita on nimetty 24 eri oikeudenalalle.

VIESTINTÄ

Käräjäoikeus antoi toimintavuoden aikana useita yhteiskunnallisesti ja oikeudellisesti kiinnostavia ja

merkittäviä ratkaisuja. Monet käräjäoikeudessa käsitellyistä asioista kiinnostivat myös hyvin laajasti. Toimintavuotta voi sanoa leimanneen erityisesti julkiseen valtaan ja viranomais toimintaan liittyneiden asioiden käsittelyihin kohdistunut kiinnostus. Käräjäoikeus antoi vuoden lopussa ratkaisun Helsingin huume poliisin entiseen päällikköön ja useisiin muihin vastaajiin kohdistu neessa asiakokonaisuudessa, mutta lisäksi ratkaisut mm. eräisiin tietojärjestelmäurkintoihin liittyvissä asioissa ja ns. valelääkärijutussa.

Kiinnostus käräjäoikeudessa käsiteltäviä asioita kohtaan näkyy myös sosiaalisessa mediassa käytävissä keskusteluissa. Vaikka käräjäoikeudella ei ole mahdollisuuksia osallistua sosiaalisessa mediassa käytäviin keskusteluihin, pyritään käräjäoikeudessa kiinnittämään huomiota siihen, että ratkaisut perustellaan hyvin, ja että ne ovat näin ollen ymmärrettäviä. Käräjäoikeudessa luotiin vuoden 2016 aikana sosiaalisen median ohje, joka toimii selkeänä ohjenuorana henkilökunnalle ja käräjäoikeuden lautamiehille sosiaalisessa mediassa erityisesti suhteessa käräjäoikeudessa käsiteltäviin asioihin.

Tuomioistuinten ja median välisiä suhteita pohdittiin vuoden 2016 Helsingin hovioikeuspiirin käräjäoikeuspainotteisessa laatuhanke työssä, jossa oli tuttuun tapaan jäseniä käräjäoikeudesta. Laatuhanke n ryhmiä kävi yhteensä 86 ja näissä oli n. 1820 osallistujaa.

istuinten välisen yhteistyön sujuvuutta ja selvitteli myös eräissä maissa hyödynnettävän ns. mediatuomarijärjestelmän toimintaa. Laatuhanke n lopputyöhön koottiin myös käytännön vinkkejä siitä, miten tuomioistuimissa voidaan paremmin ennakoida median tiedontarpeet ja myös suunnitella jälkikäteistoimenpiteitä esimerkiksi virheellisen tiedon oikaisemiseksi. Laatuhanke n tulokset esiteltiin 17.3.2017 pidetyssä lainkäyttöpäivässä.

VIERAILUT JA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ

Käräjäoikeus tekee aktiivista yhteistyötä hallinnonalan muiden virastojen ja sekä muiden sidosryhmien kanssa päivittäin.

Kansainvälisiä vieraita käräjäoikeus vastaanotti erityisesti toimintavuoden jälkimmäisellä puoliskolla: käräjäoikeus isännöi jo tuttuun tapaan yhdessä Helsingin hovioikeuden ja Tuusulan käräjäoikeuden kanssa viikon ajan nuoria tuomareita EJTN:n AIAKOS-vaihdon puitteissa. Tämän lisäksi käräjäoikeuden toimintaan kävi tutustumassa kansainvälisiä vieraita eri tuomioistuimista erityisesti Suomen lähialueilta mm. Tanskasta, Ruotsista ja Virosta.

Käräjäoikeudessa vieraillee vuosittain myös runsaasti koululais- ja opiskelijaryhmiä. Vuoden 2016 aikana tilastoituja koululais- ja opiskelijaryhmiä kävi yhteensä 86 ja näissä oli n. 1820 osallistujaa.

Resume

LARGE-SCALE MATTERS CENTRED IN HELSINKI

The Helsinki district court largely met its targets for 2016 and it decided on approximately the same number of cases that it received, and was even able to cut the backlogs during the year. In the current circumstances, this is a good result. The Helsinki district court is one of the busiest district courts in Finland with its resources continually stretched to the extreme.

A substantial number of the matters under proceedings at the Helsinki district court are extensive and legally demanding. The proportion of demanding matters is larger than in most district courts in the country. Therefore, the processing times in civil and criminal cases, in particular, are substantially longer with us than in other district courts, with for example only a small number (11 %) of criminal matters under written proceedings. Extensive main hearings lasting over a week tie up a great deal of resources in terms of person years.

THE ORGANISATION AND STAFF

The application of the law in the Helsinki district court is carried out in four departments: two for civil matters and two for criminal matters. The district court also has

an administrative department. The number of posts at the Helsinki district court is 349. The personnel consist of 98 district judges, 179 office personnel and 54 process servers. These figures also include district court officials under temporary contract. In addition, there were 18 trainee judges completing their traineeships in 2016.

The strength of the Helsinki district court is its highly competent staff, thanks to whom we can guarantee due process. The most important task of the district court is to guarantee due process through high-quality service, which is why we set great store by the well-being of our employees. Anticipated future changes, with digitalisation in major role, have already been set underway within the entire administrative branch. The change process will have an impact on the well-being and coping at work. Here, the role of the management and managers is central and cannot be over-emphasised. Similarly, the IT skills requirements are becoming higher for everyone.

When more and more demanding cases are concentrated in here, the personnel of the court needs to specialize and remain educated. Our employees participated in training more than in the previous year and particularly the participation of our judges in training clearly increased. In addition, the selection of the training opportunities increased significantly during 2016.

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS
HELSINGFORS TINGSRÄTT

Porkkalankatu 13, 00180 Helsinki • PL 650, 00181 Helsinki • puhelin 029 56 44200

• faksi 029 56 44218 • helsinki.ko@oikeus.fi • oikeus.fi/ko/helsinki